

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΠΑΚΕΤΟ «ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ»

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Γραφείο Ενήμερωσης
στην Κύπρο

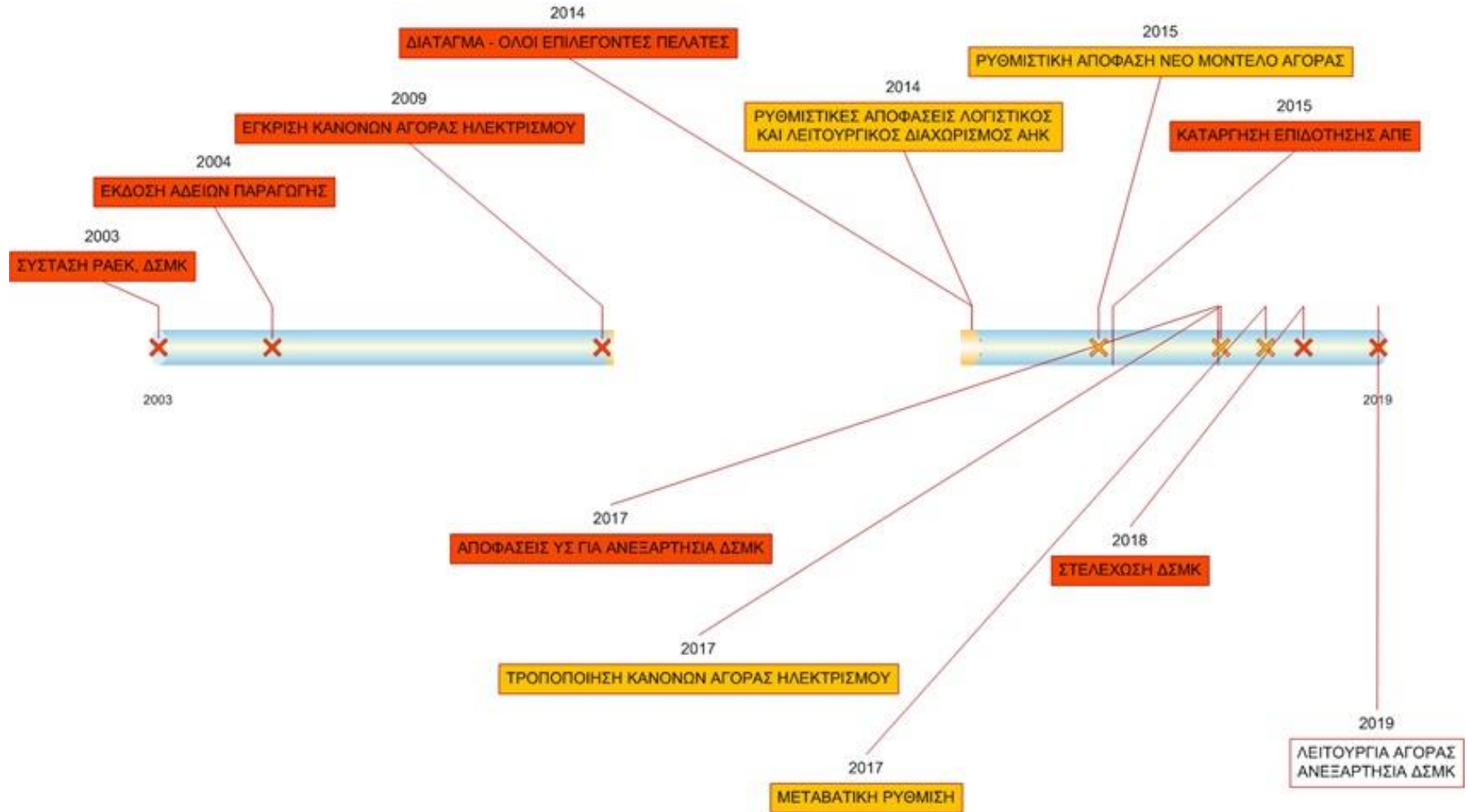

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

23 Μαρτίου 2018

Ορόσημα της Αγοράς Ηλεκτρισμού

Ορόσημα της Αγοράς Ηλεκτρισμού

2003: Δημιουργία νέων οντοτήτων για τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού (ΡΑΕΚ, ΔΣΜΚ)

2004: Εκδίδονται οι πρώτες άδειες για παραγωγή ηλεκτρισμού από τρίτους

2009: Εγκρίνονται οι πρώτοι Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ)

2014: Όλοι οι πελάτες μπορούν να επιλέξουν τον προμηθευτή της επιλογής τους – Μελέτη ΡΑΕΚ για τροποποίηση των ΚΑΗ, Αποφάσεις ΡΑΕΚ για Λογιστικό και Λειτουργικό Διαχωρισμό της ΑΗΚ

2015: Κατάργηση της παροχής επιχορηγήσεων σε ΑΠΕ από το Ταμείο ΑΠΕ&ΕΞ.Ε

2016-2017: Αποφάσεις αναφορικά με τη νέα δομή της αγοράς ηλεκτρισμού – Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου για την Ανεξαρτησία του ΔΣΜΚ (ως Διαχειριστής Συστήματος και Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρισμού) από την καθετοποιημένη ΑΗΚ

2018: Στελέχωση του ΔΣΜΚ για τη Λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού

2019: Ανεξάρτητος ΔΣΜΚ και Λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού (1/7/2019)

Εναρμόνιση με κοινοτικό κεκτημένο, δραστηριοποίηση νέων προμηθευτών

- Το 2003, στο πλαίσιο της εναρμόνισης της Κυπριακής Δημοκρατίας με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, συστάθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου και ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, που είναι και ο Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρισμού.
- Αρχικά, όλοι οι πελάτες ηλεκτρισμού ήταν μη-επιλέγοντες, δηλαδή δεν μπορούσαν να επιλέξουν τον προμηθευτή τους. Σταδιακά, όμως, άρχισε να απελευθερώνεται η αγορά ηλεκτρισμού και από την 1/1/2014, ο Υπουργός με σχετικό Διάταγμα, καθόρισε ως επιλέγοντες πελάτες όλους τους πελάτες ηλεκτρισμού (οικιακούς, εμπορικούς).
- Παρόλα ταύτα, δεν υπάρχει ακόμα η δυνατότητα επιλογής εναλλακτικού προμηθευτή, αφού, εκτός από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, δεν δραστηριοποιήθηκε μέχρι στιγμής άλλος προμηθευτής. Πολύ πρόσφατα όμως (12/1/18) αδειοδοτήθηκε από τη ΡΑΕΚ ένας νέος προμηθευτής (F.E. First Electric Supply Ltd), ενώ αναμένεται να αδειοδοτηθούν πολύ σύντομα ακόμα δύο νέοι προμηθευτές ηλεκτρισμού.

Παραγωγή Ηλεκτρισμού

- Από την πλευρά της συμβατικής παραγωγής, παρόλο του ότι υποβλήθηκαν αιτήσεις για αδειοδότηση το έτος 2004 και εξεδόθησαν οι πρώτες άδειες το έτος 2005 για νέους παραγωγούς από συμβατικά καύσιμα (IPP), μέχρι τώρα δεν δραστηριοποιήθηκε νέος παραγωγός για τους πιο κάτω λόγους:
  - Υψηλό λειτουργικό κόστος, που σχετίζεται κυρίως με την εισαγωγή υγρών καυσίμων όπως το μαζούτ και το ντίζελ,
  - Απουσία μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού ώστε να επιτρέπεται η δραστηριοποίησή τους.
- Η παραγωγή από **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας** παρουσιάζει **διαφορετική εικόνα.**

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στην Ηλεκτροπαραγωγή

- Το Κράτος έπρεπε να επιτύχει υποχρεωτικούς στόχους σε σχέση με την αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή, ως μέρος των νομικών του υποχρεώσεων που εκβάλλουν από το Κοινοτικό Κεκτημένο, προχώρησε στη δημιουργία καθεστώτων κρατικής στήριξης με χορηγίες (Feed-In Tariffs).
- Η κρατική στήριξη υπό μορφή χορηγίας ανά παραγώμενη κιλοβατόρα αποτελείτο κατά το ένα μέρος από χορηγία προερχόμενη από το Ταμείο ΑΠΕ&ΕΞ.Ε. και κατά το άλλο μέρος από αποζημίωση προερχόμενη από την ΑΗΚ ίση με το μέσο σταθμισμένο κόστος αποφυγής της θερμικής της παραγωγής.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στην Ηλεκτροπαραγωγή

- Η κρατική επιχορήγηση κρίθηκε απαραίτητη για την βιωσιμότητα των έργων αυτών, ιδιαίτερα όταν το κεφαλαιουχικό κόστος των αιολικών και ηλιακών συστημάτων ήταν πολύ υψηλό.
- Οι παραγωγοί ηλεκτρισμού από ΑΠΕ εντάσσονταν σε σχέδια χορηγιών, μέσω των οποίων διασφαλιζόταν η αγορά του 100% της παραγωγής τους από την ΑΗΚ και το Ταμείο ΑΠΕ&ΕΞ.Ε., παρέχοντας τους έτσι την απαραίτητη στήριξη μέχρι την απόσβεση της επιπρόσθετης κεφαλαιουχικής επένδυσης που σχετίζεται με τις τεχνολογίες αυτές.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στην Ηλεκτροπαραγωγή

- Στην πορεία, οι τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα των ΑΠΕ, και δη των ηλιακών Τεχνολογιών, κατέστησαν σταδιακά τα συστήματα παραγωγής από ΑΠΕ ανταγωνιστικά της συμβατικής παραγωγής, σε σχέση με την απαιτούμενη αρχική κεφαλαιουχική δαπάνη.
- Ως εκ τούτου, το Υπουργικό Συμβούλιο μέσα στο έτος 2015 αποφάσισε όπως τα νέα συστήματα ΑΠΕ αποζημιώνονται μόνο με το εκάστοτε μέσο σταθμικό κόστος αποφυγής της ΑΗΚ, μέχρι την λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού, στην οποία και θα ενταχθούν.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στην Ηλεκτροπαραγωγή

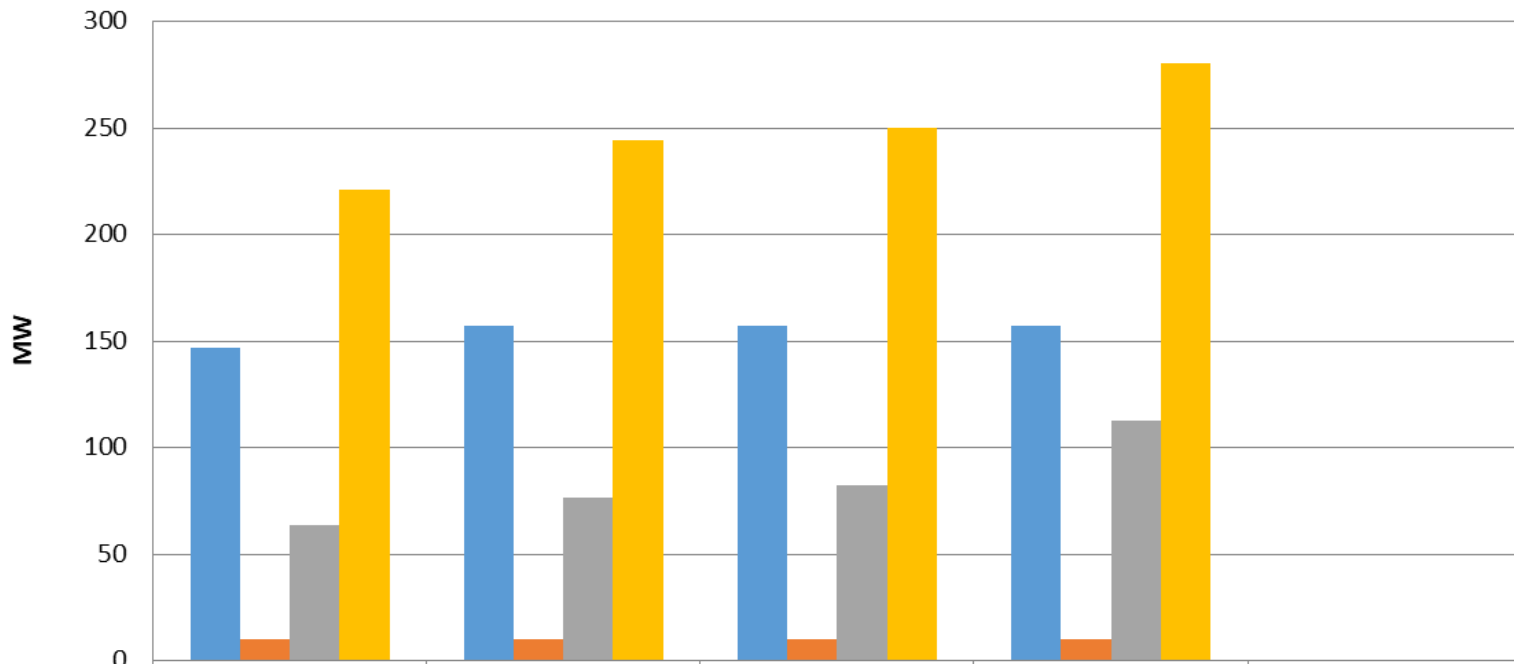
-Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των ΑΠΕ προβλέπει υποχρεωτικό στόχο 13% επί της τελικής ακαθάριστης κατανάλωση ενέργειας μέχρι το 2020 όπως προέρχεται από τις ΑΠΕ (το ποσοστό αυτό περιλαμβάνει ΑΠΕ στον ηλεκτρισμό, την θέρμανση/ ψύξη και τις μεταφορές). Ο επί μέρους στόχος για τον ηλεκτρισμό είναι 16%).

ΤΥΠΟΣ ΑΠΕ	Εγκατεστημένη Ισχύς
ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ συνδεδεμένα με το δίκτυο της ΑΗΚ	75MW
ΑΙΟΛΙΚΑ	157.5MW
ΒΙΟΜΑΖΑ/ ΒΙΟΑΕΡΙΟ	9.7MW
NET-METERING ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ	33.2 MW
ΑΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗ	4.3 MW
ΑΥΤΟΝΟΜΑ	1 MW
9.27% (2016)	

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στην Ηλεκτροπαραγωγή

Εγκατεστημένη Ισχύς ΑΠΕ ανά Τεχνολογία

	2014	2015	2016	2017
Wind	146.7	157.5	157.5	157.5
Biomass	10.3	10.3	10.3	10.3
PV	63.99	76.41	82.36	112.53
Total	220.99	244.21	250.16	280.33

Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού

- Οι Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού αποτελούν βασική προϋπόθεση για την λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού.
  - Οι πρώτοι Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού εγκρίθηκαν από τη ΡΑΕΚ και τον Υπουργό το έτος 2009. Παρόλα ταύτα, δεν εφαρμόστηκαν εξαιτίας, σε μεγάλο βαθμό, των λόγων που προαναφέρθηκαν (υψηλό κόστος καυσίμων) και τη δραστηριοποίηση των ΑΠΕ μέσω της ένταξής τους σε σχέδια χορηγιών.
  - Με την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού από την πλευρά της προμήθειας το 2014, την μείωση του κόστους της κεφαλαιουχικής δαπάνης των συστημάτων ΑΠΕ, την ανάγκη για εφαρμογή των προνοιών του τρίτου ενεργειακού πακέτου όπως πέρασαν στο εθνικό δίκαιο, διαφάνηκε έντονα η ανάγκη για λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού.
  - Προς τούτο, η ΡΑΕΚ προχώρησε με την εκπόνηση μελετών για τροποποίηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού που εγκρίθηκαν το έτος 2009.

Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού

- **Κύριος στόχος ήταν και συνεχίζει να παραμένει η συνεχής μείωση των τιμών του ηλεκτρισμού στον τελικό πελάτη.**
- Η ανταγωνιστική αγορά πιθανόν να μην επιφέρει άμεσα μείωση των τιμών ηλεκτρισμού. Η Ευρωπαϊκή εμπειρία κατέδειξε ότι μια σωστά ρυθμισμένη αγορά θα επιφέρει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μείωση στις τιμές ηλεκτρισμού χονδρικής, μέσω της άσκησης ανταγωνιστικής πίεσης στις δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού.
- Για την βραχυπρόθεσμη μείωση των τιμών του ηλεκτρισμού λαμβάνονται επιπρόσθετα μέτρα, όπως η τροποποίηση του ενεργειακού μείγματος μέσω της διαφοροποίησης του με φθηνότερα καύσιμα, το φυσικό αέριο, την αύξηση του μεριδίου των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις ΑΠΕ αλλά και με την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού

- Το Υπουργείο διαμόρφωσε και κατάθεσε τις απόψεις του για τις βασικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν την ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού, μετά από λήψη σχετικής τεχνικής βοήθειας από διεθνούς φήμης ερευνητικά κέντρα όπως το Μετσόβιο Πολυτεχνείο, τον Ιταλικό Οίκο RSE Italy SpA και το Florence School of Regulation.
- Με την τροποποίηση του Νόμου το 2017, ο Υπουργός δεν εγκρίνει πλέον τους τροποποιημένους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού. Ως εκ τούτου, την αποκλειστική ευθύνη για την έγκριση των Κανόνων αυτών φέρει η ΡΑΕΚ.

Ανεξαρτητοποίηση του ΔΣΜΚ

- Παράλληλα, με την πρακτική εφαρμογή των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού και σεβόμενοι πλήρως τις παρεκκλίσεις που προνοούνται για την Κύπρο από το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 7/12/2018 την ανεξαρτητοποίηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου από την καθετοποιημένη Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.
- Σύμφωνα και με την Ρυθμιστική Απόφαση αρ. 01/2015 της ΡΑΕΚ, η ανεξαρτητοποίηση του ΔΣΜΚ είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού, αφού ο ΔΣΜΚ είναι και ο Λειτουργός της Αγοράς.
- Ταυτόχρονα, η ΑΗΚ προχώρησε με τον εσωτερικό λογιστικό και λειτουργικό διαχωρισμό της κάτω από την εποπτεία της ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ επιβλέπει τόσο τον λογιστικό και λειτουργικό διαχωρισμό του Οργανισμού, και λαμβάνει διορθωτικά μέτρα εκεί που κρίνεται απαραίτητο.

Μεταβατικές Ρυθμίσεις – Λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού

- Μέχρι την λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς τον Ιούλιο του 2019, μπήκαν σε εφαρμογή μεταβατικές ρυθμίσεις που αποφάσισε η ΡΑΕΚ.
- Χρονικά, η ανεξαρτησία του ΔΣΜΚ αναμένεται ότι θα συμπέσει με την λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς, δηλαδή την 1η Ιουλίου 2019.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΠΑΚΕΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

Πρώτη Δέσμη Μέτρων

- 2003: Ψήφιση του Νόμου 122(Ι)/2003 για εναρμόνιση με την Οδηγία 96/92/ΕΟΚ της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Δεύτερη Δέσμη Μέτρων

- 2004: Ψήφιση του Νόμου 239(Ι)/2004 για εναρμόνιση με την Οδηγία 2003/54/ΕΚ της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Τρίτη Δέσμη Μέτρων (Σε ισχύ)

- 2012: Ψήφιση του Νόμου 211(Ι)/2012 για εναρμόνιση με την Οδηγία 2009/72/ΕΚ της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

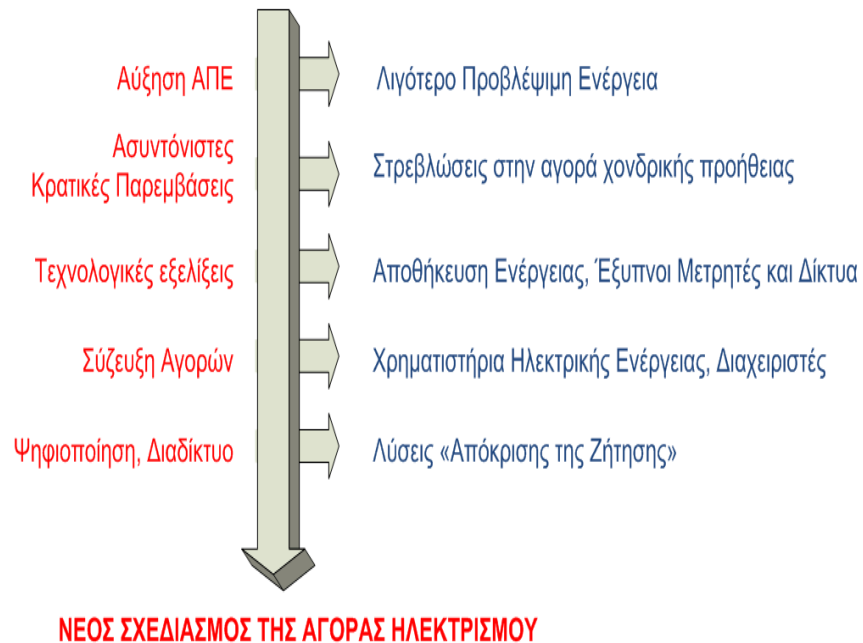

Νέο Πακέτο: Καθαρή Ενέργεια για Όλους τους Ευρωπαίους

Προνοεί για τον επανασχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρισμού της Ε.Ε.

Αναδιατύπωσης της οδηγίας και του Κανονισμού για την αγορά ηλεκτρισμού

Επίτευξη στόχων της Ενεργειακή Ένωση και κυρίως της διάστασης της **«Πλήρως ενοποιημένη εσωτερική αγορά ενέργειας»**.

Η Ε. Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μέσα από

- (1) τον νέο σχεδιασμό της αγοράς ενέργειας,
- (2) την ενδυνάμωση των καταναλωτών και
- (3) βοηθώντας την ενέργεια να διασχίσει τα σύνορα μεταξύ των Κρατών Μελών.

Καθαρή Ενέργεια για Όλους τους Ευρωπαίους

ΟΔΗΓΙΑ

- Προωθείται η έννοια του «Ενεργού Πελάτη», της «Ενεργειακής Κοινότητας»
- Δίδονται νέα δικαιώματα στους καταναλωτές όπως πρόσβαση σε έξυπνο μετρητή, δικαίωμα στη σύναψη σύμβασης δυναμικής τιμολόγησης ηλεκτρικής ενέργειας, διαδικασία αλλαγής προμηθευτή, εργαλείο σύγκρισης προσφορών προμηθευτή, σαφέστερη πληροφόρηση σχετικά με την τιμολόγηση, μπορούν να συμμετέχουν στην απόκριση ζήτησης, την αυτοπαραγωγή και την αυτοκατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας
- Διασαφηνίζεται ο ρόλος των Διαχειριστών σε σχέση με την ιδιοκτησία αποθήκευσης και σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων
- Πλαίσια για ανεξάρτητους φορείς συγκέντρωσης και για απόκριση ζήτησης

Καθαρή Ενέργεια για Όλους τους Ευρωπαίους

Κύπρος:

- Διατηρεί το δικαίωμά της να ρυθμίζει τις τιμές προμήθειας ηλεκτρισμού μέχρι το έτος 2025, ή και αργότερα
- Διατηρεί το δικαίωμά της να αναφορικά με την παρέκκλιση από την εφαρμογή υποχρεώσεων διαχωρισμού «Διαχείρισης Δικτύων Μεταφοράς» από τις υπόλοιπες δραστηριότητες

Καθαρή Ενέργεια για Όλους τους Ευρωπαίους

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

- Αφορά την εφαρμογή κοινών κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού μεταξύ των Κρατών Μελών
- Καθορίζονται οι κύριες νομικές αρχές για τους κανόνες εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας σε διάφορα χρονικά πλαίσια (αγορές εξισορρόπησης, ενδοημερήσιες, επόμενης ημέρας και προθεσμιακές)
- Διευκρινίζεται η αρχή της ευθύνης εξισορρόπησης
- Αποσαφηνίζονται θέματα που αφορούν εθνικούς περιορισμούς στις διασυνοριακές ροές ηλεκτρικής ενέργειας. Θεσπίζονται κανόνες για την ρύθμιση θεμάτων που εμποδίζουν τη διασυνοριακή ροή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Θεσπίζονται αρχές που διέπουν τους μηχανισμούς δυναμικότητας – Ευρωπαϊκή εκτίμηση επάρκειας πόρων και πρότυπο αξιοπιστίας.

Κύπρος:

Μέχρι στιγμής, εξασφαλίστηκαν ονομαστικές παρεκκλίσεις λόγω της μη διασύνδεσης της Κύπρου με τα δίκτυα μεταφοράς των υπόλοιπων Κρατών Μελών.

Πρόοδος Πακέτου

- Επιτεύχθηκε Γενική Προσέγγιση επί της Οδηγίας και του Κανονισμού κατά τη Σύνοδο του Συμβουλίου Ενέργειας τον Δεκέμβριο του 2017.
- Οι τρίλογοι με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναμένεται να ξεκινήσουν το δεύτερο εξάμηνο του 2018 (Αυστριακή Προεδρία)

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

